

ВІСНИК ЦЕНТРУ®

Найуспішніший саміт Україна–ЄС: конкретні домовленості у стратегічних сферах

Грудневий саміт Україна–ЄС, на відміну від попередніх, був насичений конкретними практичними результатами і домовленостями. Передусім він приніс Україні довгоочікуваний статус країни з ринковою економікою. Однак не менш важливим є підписання угод, що відкривають шлях до поглибленої співпраці й інтеграції у трьох стратегічно важливих сферах: енергетиці, транспорті та супутниковій навігації

Саміт Україна–ЄС, що відбувся у Києві 1 грудня 2005 року, продемонстрував, що декларації, на які минулий рік був щедрим, підкріплюються реальним прогресом у наближенні України до Євросоюзу. Про важливість, яку надав саміту Європейський Союз, свідчить рівень представництва ЄС: до складу делегації, яку очолював прем'єр-міністр Великої Британії Тоні Блер, входили генеральний секретар Ради ЄС Хав'єр Солана, президент Європейської Комісії (ЕК) Жозе Мануель Баррозу, комісар ЕК із зовнішніх відносин і європейської політики сусідства Беніта Ферреро-Вальднер і комісар ЕК у справах торгівлі Пітер Мандельсон.

Енергетика України інтегруватиметься до ЄС

Між Україною та ЄС підписано Меморандум про взаєморозуміння щодо співробітництва у сфері енергетики. Його мета – поступова інтеграція енергетичного ринку України до ринку ЄС і нарощування експорту електроенергії, зокрема, до південно-східного середземноморського регіону ЄС.

Після візитів до Києва комісара Європейської комісії з питань енергетики Андріса Пібалгса (у квітні 2005 року) та генерального директора ЕК з питань енергетики та транспорту Франсуа Ламурю (у червні 2005 року) Україні запропоновано долучитися до Афінського форуму з якнайшвидшим набуттям статусу спостерігача. Афіський форум також відомий як Енергетичне співтовариство Південно-Східної Європи, завданням якого є інтеграція енергетичних мереж регіону до єдиного енергетичного ринку ЄС.

Україна і ЄС створять спільний авіаційний простір

Підписано Авіаційну угоду, яка врегулює відповідно до стандартів ЄС

авіаційне сполучення з усіма країнами-членами, зокрема в питаннях лібералізації ринків. Прямим наслідком підписаної угоди стануть переговори щодо формування спільного авіаційного простору.

Для України, яка має розвинену авіаційну галузь, укладення такої угоди принципово важливе. Першочергові пріоритети співпраці з ЄС у галузі авіаперевезень – наближення українського законодавства до стандартів ЄС, сертифікація нового покоління українських літаків, авіаційних двигунів та обладнання, спроектованих і вироблених в Україні, інтеграція України до європейського “спільного авіаційного простору” за допомогою цілеспрямованої технічної допомоги і залучення інвестицій на модернізацію українських аеропортів і навігаційних систем.

Україна приєднається до проекту GALILEO

На саміті було підписано угоду щодо Цивільної супутникової навігації GALILEO. 2008 року Європейський Союз планує запровадити Глобальну навігаційну супутникову систему GALILEO (аналог американської GPS). За оцінками європейських експертів, вже через кілька років після початку функціонування системи ринок її послуг сягне близько 230 млрд. євро і технологічно охоплюватиме всі основні сфери суспільного життя.

Підписана угода формує правову основу для співпраці між Україною та ЄС у галузі супутникової навігації, залучення нашої країни до реалізації Першої космічної програми ЄС і для членства України в Європейському космічному агентстві. Ця угода має важливе значення для України з огляду на пріоритетність і пов'язаність проекту GALILEO з програмою розширення головних транс'європейських транспортних

Статус країни з ринковою економікою захистить українські підприємства від дискримінації

На дев'ятому саміті Україна–ЄС, який відбувся 1 грудня 2005 року в Києві, голова Європейської Комісії Жозе Мануель Баррозу заявив, що Єврокомісія досягла згоди щодо надання Україні статусу країни з ринковою економікою. Проте це рішення набере чинності після затвердження Радою міністрів ЄС, найближче засідання якої відбудеться 15–16 грудня 2005 року в Брюсселі.

Для економіки України цей статус означає можливість ефективніше відстоювати свої інтереси в антидемпінгових розслідуваннях, які проводять країни ЄС (в основному – щодо металургійної та хімічної продукції), – вважає економіст МЦПД Катерина Малюгіна. Для країни без статусу ринкової економіки питання про те, чи є ціни демпінговими, визначається за розрахунками собівартості виробництва одиниці продукції у третій країні (яка має статус країни з ринковою економікою). Оскільки вибір такої “сурогатної” країни окреслюється певними правилами (проте насправді є досить довільним), зазвичай розрахунки виявляються вищими за українські витрати – і Єврокомісія на їх підставі робить висновок про наявність демпінгу. Це дає ЄС змогу запровадити ввізне антидемпінгове мито, яке дорівнює різниці між оцінкою витрат у третій країні та ціною, заявленою виробником (нині розмір такого мита для різних українських товарів становить 24–64%). Підвищення мита призводить до підвищення ціни товару на європейському ринку та, відповідно, до зменшення конкурентоспроможності української продукції.

Тепер же, після набуття Україною статусу країни з ринковою економікою, вітчизняні підприємства, проти яких порушують антидемпінгові розслідування, матимуть право безпосередньо представляти свої інтереси перед антидемпінговою комісією та аргументувати встановлення певної ціни відповідними витратами.

коридорів на територію сусідніх до ЄС країн і регіонів та на вагомий потенціал нашої країни в цій галузі.

Погоджено розвиток транспортних коридорів і майбутнє "Одеса-Броди"

На саміті схвалено також підготовчий процес з розширення транс'європейських транспортних коридорів, в якому Україна взяла активну участь. Розвиток транспортних мереж і поліпшення транспортного сполучення в рамках ЄС та

із сусідніми країнами і регіонами перебуває в центрі уваги Європейського Союзу. З огляду на необхідність забезпечення потреб в енергоресурсах і доступу на ринки Азії особливої важливості набуває розвиток транспортного сполучення на східному і південно-східному напрямках, зокрема через транспортні коридори, що проходять територією України.

У перебігу домовленостей Україна зобов'язалася використовувати нафтопровід "Одеса-Броди" в напрямку з Одеси до Бродів, як і планувалося з самого

початку. Європейська Комісія обіцяє надати технічну допомогу для продовження нафтопроводу. Здійснюватиметься спільна робота з аналізу можливостей реформування мережі транзиту газу і визначення інструментів імплементації в Україні законів ЄС щодо стратегічних запасів нафти та якості нафтових продуктів. ■

За додатковою інформацією звертайтеся, будь ласка, до Ольги Шумило за телефоном (044) 484-4400 та електронною поштою oshumylo@icps.kiev.ua.

МЦПД презентував концепцію подолання наркоманії нерепресивним способом

Визнання Верховною Радою незадовільною роботи Кабінету Міністрів України щодо боротьби з наркоманією потребує вироблення нової концепції державної політики у цій сфері. Експерти пропонують відмовитися від репресивної політики щодо хворих на наркотичну залежність на користь поліпшення їхнього доступу до лікування, посилення відповідальності за незаконне розповсюдження наркотиків, залучення громадських організацій до соціальної роботи з хворими

Лікування вигідніше за репресії

Споживачі наркотиків через свою залежність практично не здатні самостійно подолати хворобу. Радянська парадигма наркополітики визначала хворих на наркотичну залежність потенційними злочинцями. Як наслідок впровадження такого підходу, в країні нині не існує системи реабілітаційної допомоги наркозалежним. Водночас тисячі наркозалежних щороку засуджують до позбавлення волі. На жаль, користь для суспільства від цього вкрай сумнівна: лікування у пенітенціарній системі неефективне, споживання наркотиків продовжується і в місцях позбавлення волі, і після звільнення.

Держава та суспільство мають опікуватися проблемами хворих. Замість репресій має бути гарантовано право на лікування. Світова практика довела, що інвестиції в лікування є вигідними для суспільства з погляду співвідношення вигод і витрат. Зокрема інвестиції в лікування наркоманії дають змогу знизити втрати суспільства через:

- зменшення доходів наркозлочинності через зменшення попиту на наркотики і, таким чином, зменшення обсягу їхнього продажу;
- зменшення кількості злочинів, вчинених у стані наркотичного сп'яніння – здебільшого щоб здобути кошти на чергову дозу;
- зменшення темпів розповсюдження ВІЛ та інших інфекційних захворювань,

скорочення відповідних видатків системи охорони здоров'я;

- поліпшення стану здоров'я хворих на наркотичну залежність, повернення їх до нормального суспільного життя та роботи.

Що необхідно змінити у державній політиці

Для вирішення проблем, пов'язаних з наркоманією, зусилля держави та суспільства повинні бути спрямовані на досягнення таких цілей:

- зменшення шкоди від вживання наркотиків;
- зменшення попиту на наркотики, зниження гостроти пов'язаних із цим проблем;
- скорочення пропозиції наркотиків;
- гарантування доступності ліків на основі наркотичних засобів тим хворим, які їх потребують.

Для поліпшення результативності політики та досягнення поставлених цілей необхідно здійснити такі зміни у чинній політиці:

- змінити ставлення до наркозалежних – як до хворих, а не як до злочинців, а також декриміналізувати середовище споживачів наркотиків;
- поліпшити доступ до лікування та реабілітації для людей з наркотичними розладами;

- посилити боротьбу з розповсюдженням наркотиків;

- визнати спорідненість проблем наркотиків і розповсюдження ВІЛ/СНІДу, запровадити програму зменшення шкоди для профілактики ВІЛ серед споживачів наркотиків;

- визнати наявність різних способів лікування та реабілітації – від замісної терапії до довготривалих реабілітаційних програм (залежно від потреб пацієнта);

- визнати роль громадських організацій у сфері надання соціальних послуг і послуг з реабілітації, залучати їх до впровадження політики та надавати державну підтримку таким організаціям;

- переглянути правила обігу наркотичних лікарських засобів, щоб гарантувати доступність ліків для пацієнта, а не обмежуватися забороною обігу лікарських засобів.

У грудні цього року проект Концепції державної політики щодо наркотиків заплановано винести на обговорення до Комітету Верховної Ради з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності. Якщо буде знайдено підтримку членів цього та інших профільних комітетів, проект Концепції буде подано для затвердження до Верховної Ради. ■

Обговорення Концепції відбулося в МЦПД 25 листопада в рамках проекту "Групи аналізу державної політики щодо проблем вживання наркотиків та епідемії ВІЛ/СНІДу", спрямованого на надання технічної допомоги Національній координаційній раді з питань запобігання поширенню ВІЛ-інфекції/СНІДу. За додатковою інформацією звертайтеся, будь ласка, до Олександра Сафіна за телефоном (044) 484-4400 та електронною поштою osafin@icps.kiev.ua.

Вісник центру є щотижневою публікацією Міжнародного центру перспективних досліджень, що розповсюджується електронною поштою. Якщо ви хочете бути внесеним до списку розсилання бюлетеня, надішліть інформацію про себе на адресу marketing@icps.kiev.ua, тел. (044) 484-4410, факс (044) 484-4402. Архів **Вісника центру** зберігається за адресою <http://visnyk.icps.kiev.ua/> Редактор **Вісника центру** Євген Шульга (shulha@icps.kiev.ua), тел. (044) 484-4400. Передрук матеріалів дозволено з відома Центру.